
Funded
by the European Union

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Управни одбор Међународне операције
мониторинга за Попис становништва,
домаћинства и станова у БиХ

Двадесет први извјештај оцјене

24 – 27. фебруар 2015.

Jean-Michel **DURR**, виши експерт, вођа тима УО

Меруем **DEMIRCI**, **GUIDO PIERACCINI**, експерти

Увод и општи подаци

1. А Попис становништва и домаћинства провешће се у Босни и Херцеговини (БиХ) у складу са Законом о попису становништва, домаћинства и станова у Босни и Херцеговини 2013. године, како је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 3. фебруара 2012. Вијеће министара Босне и Херцеговине позвало је Европску комисију да организује међународни мониторинг Пописа. Тако су Европска комисија, Вијеће Европе и Вијеће министара Босне и Херцеговине 18. априла 2012. године потписали Меморандум о разумијевању, како би се договорили о сљедећем:
 - Општи циљ Операције међународног мониторинга Пописа становништва и домаћинства у Босни и Херцеговини је надгледање усклађености цијелог процеса Пописа, од припреме до дисеминације података, са:
 - Међународним стандардима за пописе становништва и домаћинства које дефинишу УНЕЦЕ и Еуростат, а које је одобрила Конференција европских статистичара као Препоруке за Пописе становништва и домаћинства 2010,
 - Одредбом (ЕК) 763/2008 о пописима становништва и домаћинства, те мјерама имплементације;
 - Основним начелима званичне статистике, усвојеним од стране Статистичке комисије УН, као и са Кодексом праксе европске статистике проглашеним од стране Европске комисије;
 - Стандардима заштите и повјерљивости података, како је дато у Конвенцији о заштити појединца, а у вези са Аутоматском обрадом личних података Вијећа Европе, као и са важећим релевантним одредбама Европске уније.
2. Операцију спроводе Комитет међународних организација, Управљачка група (УГ ИМО) уз помоћ вишег експерта за попис, експерти за пописе становништва, један или више експерата за информационе технологије, те особе које надгледају пописивање на терену.
3. Виши експерт за попис, експерти за попис и ИТ експерти процијениће усклађеност Пописа у Босни и Херцеговини са захтјевима датим у Меморандуму о разумијевању, али неће пружати никакву техничку подршку.
4. Под вођством Комитета и вишег експерта за попис, експерти за попис ће:
 - Пратити техничку припрему Пописа, укључујући пилот попис и постпописна анкета, посебно израду упитника и приручника;
 - Надгледати прикупљање, обраду и дисеминацију пописних података, верификујући испуњавање захтјева дефинисаних у ранијем тексту;
 - Контролисати поштено и исправно израчунавање на свим нивоима, те пратити да ли је повјерљивост појединачних података у потпуности загарантована;
 - Истраживати сва остала питања релевантна за Попис.
5. Управљачка група именовала је г. Jean-Michela Durra као вишег експерта за попис и г. Roberta Bianchinia, г. Benta Noerby Bondea, гђу Meryem Demirci, гђу Katerinu Kostadinovu-Daskalovsku, и г. Guidoа Pieraccinia као експерте за пописе становништва. Виши експерт за попис и експерти за пописе чине Управни одбор ИМО међународних експерата.
6. Прва мисија УО ИМО је одржана од 23. до 26. априла 2012. Циљ ове мисије био је да се оцијени припрема за попис становништва и домаћинства у својим основним компонентама, укључујући припрему пилот пописа. Извјештај УО послао је Виши експерт за попис 12. маја ИМО Управљачкој групи.
7. Друга мисија одржана је од 26. до 29. јуна 2012. Циљ ове мисије био је да се оцијени напредак остварен након прве мисије у припреми за попис становништва и домаћинства, укључујући и припрему пилот пописа.
8. Трећа мисија одржана је 17. и 18. септембра 2012, а спровела су је два члана УО, г. Durr International Monitoring Operation on the Population and Housing Census in Bosnia and Herzegovina

- и гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska. Циљ мисије био је да се оцијени имплементација препорука датих у претходним извјештајима и да се оцијени припрема пилот пописа планираног за период од 15. до 29. октобра 2012.
9. Четврта мисија одржана је између 10. и 29. октобра 2012. године, а спроводили су је чланови Управног одбора сукцесивно (сваки по пет дана, осим вишег експерта, чија мисија је трајала од 10. до 29. октобра). Циљ ове мисије био је да се посматра спровођење Пилот Пописа на терену. Такође, тим од четири посматрача, који су чинили Lidija Naumovska, Gabor Rosza, Jean-Paul Sardon и Per Schöning, био је присутан током цијелог периода спровођења Пилот Пописа. Сваки члан покривао је по неколико општина, како би посматрали операције рада на терену Пилот Пописа у свих 60 пописних кругова који су ушли у узорак за Пилот.
 10. Пета мисија одржана је између 19. и 21. новембра 2012. (три дана), а спровела је чланица Управног одбора, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska. Циљ ове мисије био је да се посматра спровођење Постпописне анкете Пробног пописа на терену. Експерт је обухватила свих 6 пописних кругова (у 6 општина) које су ушле у узорак Постпописне анкете, како би се посматрале активности на терену у склопу Постпописне анкете.
 11. Шеста мисија одржана је између 10. и 13. децембра 2012. године, а спровела су је четири члана Управног одбора: г. Roberto Bianchini, гђа. Bent Noerby Bonde, гђа. Katerina Kostadinova-Daskalovska и г. Guido Pieraccini. Циљ ове мисије био је да се од статистичких институција чује о лекцијама наученим током Пробног пописа, те да се оцијени да ли су припреме на нивоу који би омогућио спровођење Пописа у априлу 2013. године.
 12. Седма мисија одржана је између 12. и 15. фебруара 2013, а спровео ју је један члан УО, г. Roberto Bianchini. Циљ мисије био је да се оцијени ситуација када је у питању напредак припреме и имплементације ИМО препорука у новом контексту одгађања Пописа, са нагласком на поштивању рокова за картографску припрему. Други циљ био је да се прикупе информације и материјали за детаљнију оцјену напретка припремних активности Пописа, коју треба да дају сви чланови УО у марту 2013.
 13. Осму мисију спровео је цјелокупан УО, од 18. до 22. марта 2013. Циљ ове мисије био је да се да детаљна оцјена напретка оствареног у припремама када су у питању основни циљеви дати након четврте мисије у децембру 2012, када је УО дао препоруку да се Попис одгоди за октобар 2013.
 14. Девету мисију спровела су два члана УО, Jean-Michel Durr и Katerina Kostadinova-Daskalovska, између 22. и 25. априла 2013. Циљ мисије био је да се оцијени напредак остварен у припремама, у смислу циљева постављених у шестој мисији, који су ажурирани у претходним мисијама.
 15. Десету мисију спровео је цјелокупан УО, између 28. и 31. маја 2013. Циљ ове мисије био је да се оцијени да ли је напредак остварен у припремама довољан да се држава сматра спремном за спровођење пописа у октобру 2013.
 16. Једанаеста мисија спроведена је између 16. и 19. јула 2013., а спровела су је три члана УО, г. Jean Michel Durr, г. Bent Noerby Bonde и г. Guido Pieraccini. Циљ мисије био је да се оцијени да ли су припреме и даље на правом путу након позитивне оцјене десете мисије да се попис спроведе у октобру 2013. Посебан нагласак био је на припреми обраде података.
 17. Дванаесту мисију спровела су четири члана УО, г. Roberto Bianchini, г. Bent Noerby Bonde, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska и г. Guido Pieraccini, између 3. и 6. септембра 2013. Циљ ове мисије био је да се оцијени тренутно стање када су у питању активности на терену предстојећег пописа (укључујући и постпописну анкету) и активности обраде података након активности на терену, као и укупне припреме за попис, сходно основним циљевима пописа и препорукама и савјетима које је УО дао током претходних мисија и у извјештајима УО.
 18. Тринаесту мисију спровело је пет чланова УО: г. Roberto Bianchini и г. Guido Pieraccini

- од 27. септембра до 4. октобра, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska од 4. октобра до 11. октобра; и г. Jean-Michel Durr и гђа Meryem Demirci од 11. октобра до 18. октобра. Циљ мисије био је мониторинг пописивања током пописа, укључујући завршне припреме и завршне операције. Током ове мисије, УО је имао подршку тима 27 међународних посматрача, који су били ангажовани широм државе.
19. Четрнаесту мисију спровела је чланица УО, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska, између 1. и 3. новембра 2013. Циљ ове мисије био је да се прати спровођење Постпописне анкете након Пописа. Током ове мисије, УО је имао подршку тима који се састојао од 5 међународних посматрача, који су били ангажовани широм државе, између 1. и 10. новембра.
 20. Петнаесту мисију спровео је један члан УО: г. Guido Pieraccini, 17. и 18. децембра 2013. Циљ мисије био је да се оцијени да ли је систем за обраду података оперативан и да ли поштује препоруке УО.
 21. Шеснаесту мисију спровело је пет чланова УО, између 11. и 14. фебруара 2014. Циљ ове мисије био је да се оцијени почетак обраде података и примјена препорука УО.
 22. Седамнаесту мисију спровео је један члан УО, г. Guido Pieraccini, између 21. и 23. априла 2014. Циљ ове мисије био је да се утврди да се обрада података врши без проблема и да је рок за довршавање ове фазе у складу са препорукама УО.
 23. Осамнаесту мисију спровела су четири члана УО, између 3. и 6. јуна 2014. Циљ ове мисије био је да се оцијени стање у области снимања података и припреме предстојећих корака, едитовања и дисеминације, као и постпописне анкете.
 24. Деветнаесту мисију спровела су два члана УО, гђа Katerina Kostadinova-Daskalovska и г. Guido Pieraccini од 15. до 17. септембра 2014. Циљ ове мисије био је да се оцијене фазе снимања и едитовања података, те PES и припрема дисеминације.
 25. Двадесету мисију спровео је цијели УО, од 18. до 21. новембра 2014. Циљ ове мисије био је да се детаљно оцијени напредак остварен у фази обраде података, као и у PES и припреми дисеминације.
 26. Ову двадесет прву мисију спровела су три члана УО, г. Jean-Michel Durr, гђа Meryem Demirci и г. Guido Pieraccini од 24. до 27. фебруара 2015. Циљ ове мисије био је да се детаљна оцјена напретка оствареног у фази обраде података, као и у PES и припреми дисеминације.
 27. Експерти желе да изразе захвалност директорима и особљу БХАС, ФЗС и РЗС за расположивост и сарадњу, те особљу Вијећа Европе за организацију мисије.

Резиме

28. Након претходне мисије, извршено је шифрирање дјелатности, занимања и образовања, као и географских варијабли, уз висок ниво квалитета за географске идентификаторе и занимање, те задовољавајући за дјелатности. Ипак, преостало је да се ријеше одређени проблеми који се тичу шифрирања општина и насеља.
29. Шифрирање три осјетљива питања (етничка и вјерска припадност и матерњи језик) извршено је у складу са препорукама УО да се не врши никакво агрегирање питања, осим за питања која се тичу пола и ортографских варијанти исте ријечи.
30. Уз подршку два међународна експерта, спроведено је дефинисање процедура едитовања и импутације како би се исправиле недоследности у пописним микроподацима. Прелиминарни резултати за учесталост активација едитовања и стопа импутације су задовољавајући. Имајући у виду већ настала кашњења и план да се први пописни резултати објаве у мају, препорука УО је да се у првој фази едитују само пол и старост, а остале варијабле у бази података касније. Овакав приступ би вјероватно омогућио да се изврши дисеминација основних демографских података и осјетљивих питања прије љета 2015.

31. Није остварен неки значајан напредак у финализацији процедура обједињавања између података ПЕС и пописних података од претходне мисије УО, највише због недостатка координације и управљачких одлука. Наиме, доста времена потрошено је на операцију обједињавања због тога што није била доступна дешифрирана пописна база података, која је неопходна за примјену процедура обједињавања на цјелокупну пописну базу података. Ипак, УО поздравља добру сарадњу међу члановима тима ПЕС и њихов професионализам у спровођењу ових активности.
32. Није било много помака у припреми за дисеминацију пописних података након претходне мисије УО. Ово је дјелимично резултат тога што нису донесене одлуке које се тичу приоритетних питања, као што су процедуре набавке за штампање, садржај првог саопштења и предстојећи кораци за дисеминацију пописних резултата, укључујући припрему тематских извјештаја.
33. УО жели да истакне висок ниво квалитета техничке подршке и њене напоре у пружању ефикасне техничке подршке током свих мисија.
34. Преостаје да се донесу одлуке од суштинске важности које се тичу утврђивања резидентног статуса и укључивања/искључивања из базе података одређених упитника у складу с Законом о попису. Чињеница да није успостављено управљање и процес доношења одлука озбиљно угрожава финализацију процеса едитовања, а самим тим и доступност цјелокупне базе података припремљене за табелирање и објављивање првих резултата.
35. УО понавља своју препоруку да се по завршетку обраде података слике униште, а лични подаци обришу из пописне базе података.
- 36. Закључно, УО сматра да је у фази обраде података висок ризик од озбиљних кашњења, те захтијева од статистичких институција да донесу одлуке које су неопходне како би се довршила фаза едитовања, како се не би даље одгађала дисеминација пописних резултата.**